

За имунизация, предпазваща от херпес зостер (Herpes Zoster, Zoster) – с ваксина с убити вируси на субединица (рекомбинантна)

Херпес зостер (Zoster) е много болезнен и локално ограничен кожен обрив, причинен от вируса на варицела-зостер, същият вирус, който е и причинителят на дребната шарка (варицела). В Германия приблизително 300 000 души се разболяват годишно и тенденцията е към увеличаване.

Зостер се появява само при хора, които вече веднъж са имали заразяване с вируса на дребната шарка. Първият контакт в живота с вируса на варицела-зостер (VZV) води до заболяване от дребна шарка, което в някои случаи може да протече и без да бъде забелязано. Когато се излекувате от дребната шарка, някои вируси остават в нервните възли (ганглиите) на гръбначния мозък и главния мозък. Те могат да продължат да живеят там цял живот, без да причиняват симптоми на заболяване. С увеличаване на възрастта, особено при хора на 50 и повече години, и при хора с отслабена имунна система (също поради лекарства), вирусите могат да станат активни отново. След това реактивирането на VZV инфекцията води до типичните симптоми на херпес зостер в захранващата зона на засегнатия нерв: Необичайни усещания, зачервена кожа, мехури в ограничена зона, в повечето случаи силни болки. Най-често са засегнати торса или лицето, обикновено само едната половина. Името херпес зостер се основава на заразяване на нерви, които произхождат от гръбначния стълб и вървят (в средата) като колан около торса.

Самият херпес зостер не се предава от човек на човек, но страдащите могат да предават вируса на чувствителни (неимунизирани) хора, например от баби и дядовци на внуци, които след това се разболяват от дребна шарка. Предаването може да се случи само чрез инфекция с намазка върху съдържанието на мехурчетата, а не чрез кашлица и кихане. Херпес зостер често се среща в напреднала възраст. В областта на захранване на засегнатия нерв първоначално по кожата има мехури, които по-късно изсъхват и се образуват корички. Болката в засегнатата нервна област може да продължи с години (пост-зостерна невралгия). В допълнение към възможните усложнения като парализа или допълнителни бактериални инфекции в зоните на кожата, засегнати от херпес зостер, в редки случаи има опасност от възпаления на гръбначния мозък, менингит или мозъчни инфекции. Ако са засегнати нерви в лицето, може да възникне възпаление на окото със засягане на ретината или зрителния нерв, нарушения на слуха или равновесието или парализа на лицевите мускули. В някои случаи херпес зостер може да се разпростре в съседни нервни зони, много рядко и върху цялото тяло (zoster generalisatus). Има лекарства, които могат да ускорят заздравяването на кожата, но терапевтичните възможности по отношение на постоянната болка в нервите са ограничени. Имунизацията срещу херпес зостер служи за защита от самата болест и от появата на продължителни състояния на болка (постхерпесна невралгия, PHN).

Ваксина

Ваксината с убити вируси срещу херпес зостер се произвежда с помощта на рекомбинантна ДНК технология. Тя съдържа протеин от генома на патогена, който е от значение за имунния отговор и е свързан с активна съставка (адювант). Ваксината се инжектира в мускула (интрамускулна инжекция), за предпочитане в горната част на ръката. Ваксината с убити вируси против херпес зостер е разрешена за лица над 50 годишна възраст.

Ваксината може да се прилага едновременно с инактивираната противогрипна ваксина, 23-валентната пневмококова ваксина и с комбинираната ваксина срещу тетанус, дифтерия и магарешка кашлица - на отделни части на тялото (горната част на лявата или дясната ръка). Още няма опит с едновременното приложение с други ваксини.

Кой трябва да бъде имунизиран?

Постоянната комисия по ваксините (STIKO) препоръчва имунизацията

- като стандартна имунизация за всички лица, навършили 60 години
- както и за хора на възраст след 50 години с повишен риск за здравето от основното заболяване, като например:
 - пациенти с нарушения в имунната система, вродени, придобити или поради лекарствена терапия
 - HIV-инфекция
 - ревматоиден артрит или системен лупус еритематозус (хронично аутоимунно заболяване).
 - хронично възпаление на червата
 - хронични бъбречни заболявания
 - белодробни заболявания: ХОББ (COPD) или астма
 - Захарен диабет.

Ваксината се дава 2 пъти в течение на минимум 2 месеца, но не по-късно от 6 месеца. Защитата чрез имунизацията трябва да се очаква около 4 седмици след 2-та доза. Понастоящем не е известно, дали след няколко години ще е необходима още една доза.

Кой не трябва да бъде имунизиран?

При остро заболяване с висока температура (над 38,5 °C), което изисква лечение, имунизацията трябва да се отложи за по-късен етап. Лица, които са алергични към някоя от съставките на ваксината, не трябва да бъдат имунизирани. Вашият лекар ще Ви информира за изключенията.

Няма натрупан опит с даването на ваксина срещу херпес зостер на бременни и кърмещи жени, затова имунизацията трябва за по-сигурно да се избягва (ваксината е разрешена едва след 50 годишна възраст). Имунизирването не се препоръчва при лица, при които вече е налице заболяване от херпес зостер. Чрез имунизацията не е възможно и лечението на съществуващо възпаление на нервите при херпес зостер. Ако е необходимо обаче, имунизацията може да бъде направена на по-късен етап. Вашият лекар ще Ви консултира за това.

Поведение след имунизация

Имунизираният няма нужда от щадящ режим. Все пак през първите 3 дни след имунизацията, трябва да се избягват необичайните натоварвания на тялото. Преди имунизацията лекарят трябва да бъде информиран за лица, които са предразположени към сърдечно-съдови реакции или при които са известни непосредствени алергии. Поради възможни припадъци, имунизацията трябва да се извършва в легнало положение.

Възможни общи и локални реакции след имунизация

След имунизации, в допълнение към желаните имунитет и по този начин защита срещу болестта при ваксинирани хора на мястото на ваксинация, много често може да има ($v \geq 10$ процента от ваксинираните) временно зачервяване или болезнено подуване и втвърдяване, както и усещане за топлина. Това е израз на нормалния конфликт на организма с ваксината. Освен това на мястото на ваксинация може да се появи сърбеж (приблизително 1 до 10 процента), а понякога (0,1 до 1%) подуване на близките лимфни възли. Много често се описват мускулни болки и главоболие, умора, втрисане и висока температура, както и стомашно-чревни оплаквания (гадене и повръщане, коремна болка). Висока температура и втрисане могат да се появят по-често, ако едновременно се прилага 23-валентната пневмококова ваксина. Понякога се появяват болки в ставите. От време на време се случват припадания веднага след (а даже и преди) имунизацията като психогенна реакция на вкарването на иглата, която може да бъде придружена временно от зрителни смущения, анормални усещания или неволни движения по време на фазата на възстановяване (вж. също "Поведение след ваксинацията").

По правило споменатите реакции са временни и отшумяват бързо и без последствия.

Възможни ли са усложнения след имунизация?

Усложненията след имунизация са много редки последствия, произхождащи от извън нормалния размер на реакция след имунизация, които значително натоварват здравословното състояние на имунизирания. След прилагане на рекомбинантната ваксина срещу херпес зостер се наблюдават редки кожни симптоми, свързани с имунизацията, както и алергични реакции, включително обрив или копривна треска. Както при всички останали имунизации, след прилагането на тази ваксина в редки индивидуални случаи не може да се изключи незабавна алергична реакция или даже шок.

Консултация с лекаря, извършващ имунизацията, за възможни странични реакции

Допълнително към този информационен лист, Вашият лекар Ви предлага разговор за разясняване. Когато след някоя имунизация се появят симптоми, които са извън горепосочените бързо отшумяващи общи реакции, разбира се Вашият лекар, извършващ имунизацията, също така е на разположение за консултация.

Може да се свържете с лекаря, извършващ имунизацията на:

Декларация за съгласие**За извършването на имунизацията, предпазваща от херпес зостер – ваксина с убити вируси**

(Има осигурени и формуляри с разяснения, копия от които да бъдат раздавани на имунизиращите се или на тези, които се грижат за тях по Закона за правата на пациентите.)

Име на имунизирувания _____

Роден на _____

Запознах се със съдържанието на информационния лист и в разговор с моя лекар / моята лекарка ми бе подробно разяснено за имунизацията.

- Нямам повече въпроси.
- Съгласен съм с предложената имунизация против херпес зостер – с ваксина с убити вируси.
- Отказвам имунизацията. Информиран съм за възможните негативни последици от отказа на тази имунизация.

Бележки: _____

Местонахождение, дата: _____

Подпис на имунизирувания .

Подпис на лекаря/лекарката

Освобождение от отговорност

Оригиналната версия (06/2018) на Информационния лист е преведена с любезното разрешение на Германският зелен кръст- регистрирано сдружение / e.V./ за института „Робърт Кох“. Меродавен е текстът на немски език; не се поема отговорност за евентуални грешки в превода, както и за актуалността на настоящия превод, ако след време последват преработки на оригинала на немски език.

Име

Имунизация за защита
от херпес зостер
– ваксина с убити вируси**Преди извършване на имунизацията се изискват допълнително следните данни:**

1. Здрав ли е в момента имунизиращият се?

 да не

2. Има ли ваксинираният някаква алергия?

 да не

ако да, каква _____

3. Имал ли е ваксинираният при предишни имунизации алергични реакции, висока температура или други необичайни реакции?

 да не

Ако искате да научите повече за ваксинацията за предпазване от херпес зостер, попитайте лекаря, извършващ имунизацията!

В деня на имунизацията, моля, носете имунизационния паспорт!